

Måldokument för fritidshemmen inom Vård & bildning i Uppsala kommun

VÅRD & BILDNING
GRUNDSKOLA

Om fritidshemmet

Fritidshemmet erbjuder omsorg för elever i förskoleklass till och med årskurs 6, fritidshemmet har också ett särskilt ansvar för elever som är i behov av olika former av stöd.

Alla elever ska få möjlighet till varierade aktiviteter och stöd för sin utveckling genom en helhetssyn på eleven utifrån elevens behov.

All samvaro individer emellan innehåller en pedagogisk process i den meningen att vi påverkar varandra genom det vi gör och säger. Verksamheten utformas utifrån Skollagen, läroplanen, de allmänna råden och elevers intressen och behov.

Ambitionen är att utifrån olika förutsättningar, erbjuda en verksamhet som ger eleven trygghet och omsorg samtidigt som den är rolig, intresseväckande och lärorik.

Fritidshem, hem och skola

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklass och grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande och erbjuda en meningsfull fritid och rekreation.

Det är viktigt att fritidshemmet har ett nära och förtroendefullt samarbete med elevens vårdnadshavare.

Pedagogisk grundsyn – lärande i vardagen

Personalen på fritidshemmen arbetar med en bred definition av begreppet kunskap. Sociala förmågor, praktiska kunskaper och faktakunskaper är lika viktiga för elevens utveckling. Det är viktigt att eleven får en handlingsberedskap för att kunna ompröva gammal kunskap och ta till sig ny.

Dagens elever lär sig i många olika sammanhang. Ingen annan generation har haft tillgång till ett så stort informationsflöde. Fritidshemmen har en uppgift i arbetet med att hjälpa eleverna att sortera olika former av information. Fritidshemmet har en stor roll i elevernas lärande, eftersom de lär i alla sammanhang under hela dagen. Personalens uppgift är att förena omsorg och lärande. Fritidshemmet ska stödja elevernas sociala utveckling och självständighet. Eleverna ska lära sig att respektera olikheter och olika åsikter samt förstå att man måste kompromissa ibland.

En grundläggande uppgift för fritidshemmet är att se till så att eleverna får kunskaper och färdigheter med sig som de behöver i utvecklingen mot vuxenlivet.

Lek och lärande

Ny kunskap har inneburit att leken tillmäts en större betydelse för elevens lärande än tidigare. I läroplanen för grundskolan finns leken med som en form för det aktiva lärandet. För eleven är leken den centrala formen för lärande och har alltid spelat en viktig roll i den svenska barnomsorgen. I leken tränar eleven sina olika förmågor och utvecklar sitt samspel med andra elever i olika åldrar. På fritidshemmen används leken på ett medvetet sätt för att stimulera elevernas utveckling till kreativa, handlingskraftiga och socialt kompetenta vuxna. Det är framför allt genom olika former av lekar som eleverna utvecklar sin sociala identitet och sin förmåga till samspel med andra individer. Leken innehåller också rika möjligheter till utveckling av elevernas känslomässiga, motoriska och intellektuella utveckling.

Olika former av skapande verksamhet bidrar också till goda förutsättningar för eleven då det gäller att grundlägga och utveckla en kreativ förmåga. I fritidshemmen strävar vi efter att erbjuda verksamhet som stimulerar elevernas alla sinnen och som ger varje elev möjligheter att utveckla sina speciella intressen utifrån de resurser som finns.

Vi utvecklar förmågan att kunna hantera teoretiska och abstrakta resonemang har. Den abstrakta förmågan stimuleras bland annat genom låtsaslekar och fantasilekar för de yngre eleverna och genom mer avancerade rollspel för de äldre eleverna. En väl utvecklad förmåga till abstrakt tänkande är en förutsättning för att man ska klara de krav som ställs inom utbildning och arbete.

Stöd för barnens sociala utveckling

Fritidshemmens mål för arbetet med att stödja elevernas sociala utveckling utgår ifrån läroplanens resonemang om alla människors lika värde, individens frihet och integritet, solidaritet, jämställdhet mellan könen och människolivets okränkbarhet.

Förmågan att fungera i olika sociala sammanhang är viktig i dagens samhälle. På fritidshemmen lägger vi stor vikt vid att stödja elevernas sociala utveckling. Elever utvecklar, i stor utsträckning, sin sociala förmåga i samspel med elever och vuxna i sin omgivning. På fritidshemmen är det självklart att alla vuxna omfattar och företräder den värdegrund som läroplanen och de allmänna råden föreskriver.

På fritidshemmen strävar vi efter att ha tydliga och utvärderingsbara mål för arbetet med elevernas sociala utveckling.

Hälsa och livsstil

Under de senaste åren har frågor som berör barns psykiska och fysiska hälsa kommit att uppmärksammas i allt större utsträckning. Vi vet att en god social samvaro och en bra fritid är viktiga faktorer då det gäller att förebygga psykisk ohälsa hos barn. Vi ser därför hela fritidshemsverksamheten som en viktig förebyggande insats.

I fritidshemmen arbetar vi med att förebygga fysisk ohälsa hos eleverna genom att ha mycket rörelseaktiviteter som idrott, lekar och spel. Samtidigt är det viktigt att barn får möjlighet till rekreation genom avkoppling, lugn och ro.

Vi samtalar om livsstil och värdegrundsfrågor i ett naturligt sammanhang och utgår från vardagssituationer och från elevernas frågor och intressen.

Fritidshemspersonalens roll i skolans arbetslag

Läroplanen och de allmänna råden förskriver att fritidshemmet ska komplettera undervisningen.

Fritidshemspersonalen ska ingå i skolans arbetslag. Ett av målen med integrationen av skola och fritidshem är en helhetssyn på elevens lärande under hela dagen.

Vi strävar efter att bibehålla vår inriktning mot ”lärande i vardagen” och att stödja elevernas sociala utveckling både när vi arbetar i fritidshemmet och i skolans arbetslag.

Fritidshemmens prioriterade mål

Sex arbetsområden har diskuterats och prioriterats med utgångspunkt från läroplanen och Skolverkets allmänna råd. För de sex arbetsområdena har vi formulerat definitioner som ska ligga till grund för arbetet med målkriterier på varje fritidshem och användas för att utvärdera arbetet med barngruppen.

SJÄLVKÄNNEDOM

Med självkännedom menar vi att eleverna är medvetna om sina känslor och egenskaper för att se olika möjligheter och få tilltro till sin egen förmåga till att kunna hantera och agera i olika situationer.

TRYGGHET

Med trygghet menar vi att eleverna känner tillhörighet och tillit till barn och vuxna på fritidshemmet.

ANSVARSTAGANDE

Med ansvarstagande menar vi att eleverna kan ta eget och kollektivt ansvar för människor och miljö i sin närhet.

RESPEKT

Med respekt menar vi att eleverna lär sig förstå och acceptera andra människors behov och känslor.

DELAKTIGHET

Med delaktighet menar vi att eleverna kan påverka sina egna aktiviteter och att deras synpunkter respekteras och tas tillvara.

FRAMTIDSTRO

Med framtidstro menar vi att eleverna kan se möjligheter snarare än hinder.

Utifrån de prioriterade målen för fritidshemmen inom Vård och bildning i Uppsala kommun ska varje fritidshem formulera en utvärderingsbar handlingsplan för verksamheten.

Mål för fritidshemmen i läroplanen och Skolverkets allmänna råd

Fritidshemmet styrs av skollagen. Där står det att barngruppen ska ha en lämplig sammansättning och storlek, att lokalerna ska vara ändamålsenliga, det vill säga passa för barngruppen och fritidshemmets specifika verksamhet, och att verksamheten ska utgå från varje barns behov. Personalen ska ha sådan utbildning och erfarenhet att eleverna får sina behov av omsorg och god pedagogisk verksamhet tillgodosedda.

Sedan 2011 finns det tre olika statliga måldokument för fritidshemmen Skollagen, Lgr. 11, som är en gemensam läroplan för grundskolan, fritidshemmen och förskoleklassen, och Skolverkets allmänna råd om kvalitet i fritidshem. I de övergripande mål som Skolverket formulerar i de allmänna råden, anges att fritidshemmet bör stimulera elevernas allsidiga utveckling genom att ta tillvara elevernas nyfikenhet, kreativitet och lust att lära. Där understryks även vikten av att fritidshemmet bidrar till att eleven i samspel med kamrater och vuxna utvecklar sin sociala kompetens.

Skolverket framhåller att lek och skapande verksamhet i olika former bör ges stort utrymme i fritidshemmet. I arbete med teman kan eleverna ges möjlighet att pröva och utveckla sina kunskaper i meningsfulla sammanhang.

Fritidshemmet bör bidra till att eleverna lär känns sin närmiljö och dess olika möjligheter och väcka intresse för och skapa kontakt med föreningsliv och fritidsaktiviteter som eleverna kan delta i när de slutar på fritidshemmet.

VÄLKOMMEN ATT KONTAKTA OSS

Uppsala kommun Vård & bildning

Grundskola

Fyrisborgsgatan 1, 753 75 Uppsala

Telefon: 018-727 68 00

E-post: grundskolan.utv@upsala.se

www.vardochbildning.upsala.se

**VÅRD & BILDNING
GRUNDSKOLA**